

Завдання

III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)

3 клас

1. Поміркуй про найцінніший скарб світу – мир. Напиши про це висловлення «Що я думаю про своє дитинство у світі без воєн?» (6–8 речень).

2. Слова напиши у два стовпчики: праворуч – прийменники, ліворуч – самостійні слова:

по, вони, над, море, біля, десяте, в, день, від, мій, під, себе.

3. Доповни речення прикметниками і напиши. Визнач їх рід і число. Добери до прикметників синоніми та антоніми. Напиши.

Літо було _____, _____.

— Навідуюсь уранці до кроликів і бачу — в клітці заєць моркву гризе. Тоді я тихенько підійшов і закрив кришку. Ось вам і все полювання! Бачили, який _____? Це щоб на снігу бути непомітним (А. Давидов).

4. Деякі літери в абетці помінялися місцями: А, Б, В, Г, І, Д, Е, Є, Ж, З, И, І, Ї, Й, К, Л, М, Н, Т, П, Р, С, О, У, Ф, Ю, Ц, Ч, Ш, Щ, Ъ, Х, Я. Напиши їх, повернувши на свої місця.

Подані нижче слова напиши в алфавітному порядку зверху вниз (стовпчиком). Доповни, де необхідно, іменниками. Вияви серед них ті, в яких допущені помилки, і напиши їх правильно. Виділи закінчення в усіх словах.

Грушове _____, ананасовий _____, п'ятий _____, місяця, перевірь, рівненська _____, мелітопольські _____.

Завдання

III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)

4 клас

1. Поміркуй про роль людей у світі і напиши висловлення «Якби зникло людство, то що сталося б на Землі?» (10–12 речень).

2. Вибери прийменник та доповни ним речення:

- А) _____ обіду пішов дощ (поруч, після, біля, перед);
Б) «_____ грядці, де росте редиска, сидить якийсь незнаний звір» (Забіла Наталя) (по, в, на, у);
В) «Ведмідь заліг _____ свій барліг» (Кир'ян Надія) (на, під, за, у);
Г) _____ перших заморозків земля вкриється листям (з, до, по, з-під);
Ґ) _____ сніданком я роблю зарядку (між, поміж, над, перед).
Д) Після уроків я йду _____ бібліотеку (до, на, поміж, в).

3. Перепиши текст. Встав пропущені літери та добери влучні слова. Підкресли в четвертому реченні головні й другорядні члени. Визнач частини мови всіх слів п'ятого речення.

1. Літо (припинилося, скінчилося, зупинилося) _____ і ластівки відл...тіли у вирій. 2. Зраділи (пернаті друзі, горобці, птахи) _____, що т...пер легко буде захопити їхні гнізда. 3. Почали (цапатись, скубтись, битись) _____, аж пір...я л...тять. 4. А надворі пухкий сніг (випав, висипав, вивалив) _____. 5. Він миттєво перетворив усе (поле, озеро, довкілля) _____ в ка...ку!

4. Напиши слова в алфавітному порядку зверху вниз (стовпчиком). Добери до них близький за значенням вислів із довідки і напиши.

Обдурювати, вередувати, червоніти, дратувати, легковажити, хвалити.

Довідка: пекти раків, водити за ніс, варити воду, вітер у голові грає, гладити по голові, грати на нервах.

5. Постав наголос у слові: донька, батьківщина, Батьківщина, калина, сила, люстерко.

Завдання

III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)

5 клас

1. Твердження «Учитель творить Людину» є головним у поглядах видатного українського педагога і письменника ХХ ст. В. О. Сухомлинського. А що про це думаєш ти? Поділися власними міркуваннями у формі есе, які б могли підтвердити чи заперечити ці слова (до 1 сторінки).

2. Доповни речення однорідними означеннями.

А) На площі дзвенить музика _____, _____, _____ водограю (цінного, барвистого, вічного, променистого, земного, веселкового);

Б) Сніг випав _____, _____, _____ (стрімкий, пухнастий, перший, м'який, холодний, густий).

3. Перепиши слова, вставляючи замість крапок пропущену літеру або де потрібно апостроф, розкрий дужки, зніми ризик: близ...кість, в...ічливий, всяд...ся, (Д/д)ень (Н/н)...залежності (У/у)країни, (Л/л)ьвівська площа, д...рекція, запаморочен...я, м...ята, л...ють (про дію), пам...ять, св...то, міц...ний.

4. Напиши слова у два рядки: а) без префіксів; б) з префіксами. У кожному слові, що з префіксом, виділи закінчення.

Міжміський, замалий, прибулий, морський, оспіваний, материн, відблиск, вишколений, рідний, злагода, дощова, розпис.

5. Пошир речення потрібними другорядними членами, що в дужках, і перепиши його.

_____ прийшла _____ осінь із _____ та _____ (золота, похмура, нині, несподівано, вчора, сьогодні, дощами, градом, вітрами, сонцем, холодними, теплом).

Завдання
III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
6 клас

Завдання 1. Складіть діалог між двома друзями, які сперечаються: чи допомагає гумор у житті, чи краще бути серйозним і стриманим. Запишіть розмову в художній формі (10-12 реплік).

Завдання 2. Зробіть словотвірний розбір: *щоденник*.

Завдання 3. Узгодьте числівники з іменниками та використайте, де це можливо, збірні числівники.

Зразок: 5 (учень) → п'ять учнів → п'ятеро учнів

3 (книга), 2 (помічник), 4 (вчитель), 3 (дім), 2 (серце), 5 (птаха), 3 (кошеня), 4 (студент), 2 (дерево).

Завдання 4. Перепишіть текст, замінюючи виділені слова українськими відповідниками. Вставте пропущені або оберіть потрібні літери. Ускладніть одне з речень звертанням (на вибір). У другому реченні визначіть головні та другорядні члени речення.

Вранці ми вирушили на *екскурсію* до міського ботанічного саду, де росли величезні клени, липи та різнокольорові кущі. Діти, (розглядали/оглядали) кожну клумбу та уважно слухали розповідь гіда, бо (з/із) кожною рослиною (пов'язана/пов'язано) *окрема* історія й легенда. Учителька, (пояснюючи/пояснивши) значення рослин для екосистеми, *зауважила*, що деякі з них занесені до (Ч/ч)ервоної кни...и України. Сонячні промені, (проникали/пройникали) крізь густе листя й створювали казкову атмо...феру, на яку з захопленням дивилися всі присутні. (В/у)сіх переповнювало відчуття радості й захопл...ння від побач...ного, а крики дітей, що гралися біля фонтану, додавали неповторної енергії цьому ранковому дню.

Завдання
III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
7 клас

Завдання 1. Складіть і запишіть розгорнуте творче есе на тему: «Немає вищої честі, ніж чесно служити народові» (за Максимом Рильським) (1-1,5 сторінки).

У своєму есе:

1) Поясніть, що для вас означає «служити народові» у сучасному світі (через професію, волонтерство, культуру, науку чи щоденні вчинки).

2) Наведіть приклади з української історії (або сучасності) та літератури, які ілюструють високу честь служіння.

3) Висловіть власну позицію щодо того, як ваш особистий вибір та дії можуть впливати на майбутнє України.

Завдання 2. Доберіть до поданих слів українські літературні відповідники (кілька варіантів, якщо можливо).

Кульчик –

Когут –

Крижі –

Шуфля –

Ровер –

Завдання 3. Прочитайте поданий уривок і зробіть повний морфологічний розбір дієслова та дієприслівника з тексту. Від дієслова «діяти» утворіть усі можливі незмінювані форми (інфінітив, дієприслівники доконаного і недоконаного виду, безособові форми на -но, -то).

Нехай душа прокидається від сну, очищається від буденності. Настав час, коли треба діяти рішуче, усвідомивши всю велич нашої мети.

Завдання 4. Подайте синонімічний та антонімічний фразеологізми до кожного із запропонованих стійких висловів за зразком:

фразеологізм → *значення (коротко)* → *синонім-фразеологізм* →
антонім-фразеологізм

1. Ні в сих, ні в тих

2. Хоч голки збирай

3. Замилювати очі

Завдання

III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)

8 клас

1. Напишіть твір-роздум, узявши за основу вислів Г. Сковороди «Шукаємо щастя по країнах, століттях, а воно скрізь і завжди з нами».

2. Знайдіть речення з прислівником, зробіть морфологічний розбір одного зі слів у реченні, де є прислівник.

1. Тут погідне сонце, а десь за горами вітер. 2. Глянь кругом себе — рай найкращий. 3. Обабіч шляху зеленіє озимина. 4. Ми підійшли до будинку навпроти. 5 Він відчув у серці зле щось.

3. Виправте у реченнях лексичні, граматичні, стилістичні помилки.

1. У нашій школі всі школярі відвідують уроки по розкладу. 2. Директор завжди приймає участь у загально-шкільних заходах, що сприяє зростанню їхнього авторитету. 3. Вчителя надають великого значення самостійному вивченню матеріалів, що підвищує успішність учнів. 4. Головне — не забувати про те, що навчальний процес заключається у щоденному здобутті знань, а не лише у здачі іспитів.

4. Створіть речення з такими умовами:

1. Речення просте поширене. 2. У реченні є слово на правило вживання м'якого знака. 3. У реченні є відокремлені обставини. 4. У реченні є слово на правило написання прислівників разом або окремо. 5. У реченні є вставне слово.

5. Вставте пропущені літери за потреби:

_підлоба, пр_велебний, пр_зирство, обл_денілий, р_веранс, кл_котіти, пр_марнілий, правосуд_я, індичен_я, узліс_я, дез_нфекція, філософ Каманел_а, Філіп_іни, бал_ада.

Завдання
III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
9 клас

1. Напишіть твір-роздум на тему: *“Книги — морська глибина: хто в них пірне аж до дна, Той, хоч і труду мав досить, Дивнії перли виносить”* І. Франко (1,5 сторінки)

2. Складіть список питань (5 питань) до інтерв'ю з сучасним українським письменником або письменницею (зазначте прізвище та ім'я), використовуючи в питаннях однорідні члени речення, дієприкметникові і дієприслівникові звороти, фразеологізми, вставні слова.

3. Поставте в родовому відмінку однини іменники чоловічого роду II відміни:

дуб, фейсбук, садок, Лондон, Тернопіль, фразеологізм, міф, ніс, грип, інженер.

4. Напишіть 5 історизмів, поясніть їхнє значення, створіть з одним із них складнопідрядне речення.

5. Розставте розділові знаки в реченнях. У дужках поясніть, за яким правилом вони вживаються.

1. Солов'ї нічні товариші мої у сад злетілись до вікна. 2. Дивлячись на людей, усміхався й мій батько великий добрий чоловік. 3. Дозволь мені мій вечоровий світе упасти зерням в рідній бороні. 4. Мокрий сніг легко падаючи як цвіт вишні від вітру лягав на землю. 5. Коли людині є що сказати вона вилле з глибини власної душі все те що має на папір або полотно.

Завдання
III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
10 клас

1. Напишіть твір-роздум на тему: «Виховуй у собі людську душу. Найголовніший засіб самовиховання душі – краса» (В. Сухомлинський).

2. Запишіть речення, розставте пропущені розділові знаки. Побудуйте його структурну схему. Підкресліть члени речення, надпишіть над кожним словом частину мови, дайте загальну характеристику всій конструкції та компонентам як простим реченням.

На Волині й зараз нам покажуть урочище Нечимне що нібито стало місцем дії «Лісової пісні» покажуть галявину де стояла хата пасічника досі на диво чепурна й укрита хмизом (за О. Гончаром).

3. Запишіть географічні назви, додавши відповідну родову форму прикметника чи займенника (складіть словосполучення). Складіть із виділеними словами речення, правильно використовуючи дієслівні форми.

Конго, «Таймс», Борнео, Торонто, Міссурі, Тбілісі, Нью-Джерсі, Антананаріву, Хонсю.

4. Відредагуйте текст. Окремим абзацом додайте 2–3 речення, фіналізуючи текст.

Рідна мова являється одним із головних засобів, за допомогою якого засновується національна культурна традиція. Залучання дитини до рідної мови – це входження в її суспільство. Усвідомлення себе як людини стається через мову рідних дитині людей. На протязі усього свого життя кожен сприймає цю першу мову в оточенні спогадів про батька й матір, про рідний дім. Лишити людину рідної мови – чи то згідні до її волі, чи всупереч неї – аморально.

5. Перепишіть слова, прибираючи скісну риску. Затранскрибуйте виділені слова.

Арт / терапія, аудіо / альбом, боді / арт, веб / браузер, Ганг / ріка, гіпер / звук, еко / сумка, еко / центр, інтернет / ресурс, фолк / ансамбль, пів / на / шосту, пів / літра, пів / Англії, пів / ягоди, фітнес / клуб, **сорока** / **п'яти** / **мільйонний**, 25 / тисячний, науково / доведений, науково / педагогічний.

Завдання

III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)

11 клас

1. Напишіть твір-роздум на тему: «Найстрашніше для людини – перетворитися на сплячого з розплющеними очима» (В. Сухомлинський).

2. Перепишіть речення, розставивши розділові знаки. Зробіть синтаксичний розбір третього речення (підкресліть члени речення, дайте загальну характеристику всій конструкції та побудуйте схему речення).

1. У п'ятому столітті нашої ери в Римі один чернець підрахував що в десятому столітті (тобто на початку другого тисячоліття) буде кінець світу. 2. Ти подумав що банально втішав свою слабкість тим що поганих людей мовляв більше й вони сильніші. 3. Тут княгиня хрестилася причому візантійський імператор Константин був настільки нею зачарований що нібито запропонував їй руку й серце проте змушений був задовольнитися лише роллю хрещеного батька Ольги. 4. Князь вимагав лише одного: щоб йому вірно служили й у разі потреби були готові до боротьби з ворогом, хто б він не був.

3. Відредагуйте словосполучення.

Морська качка (розхитування), мутна вода, нехтувати обов'язками, оточуючі люди, міська казна, качан капусти, латвійська мова, доля істини, долька мандарина, у силу обставин, горять щоки, жестяний цех, бути на виду, майський жук, щось мерещиться, ліки від застуди.

4. Запишіть подані слова разом, через дефіс, окремо.

Псевдо / Фауст, член / кореспондент, топ / менеджер, купівля / продаж, фітнес / клуб, обер / майстер, альфа / промені, піар / акція, квазі / держава, чар / зілля, міні / футбол, арт / об'єкт контр / адмірал, монголо / татари, інвест / проект, звіробій / трава, льон / довгунець, веб / сайт, кіно / студія, фан / клуб, аква / зона.

5. Поясніть значення паронімів, увівши їх до складу словосполучень.

ЗРАЗОК: водний ресурс – водяне птаство.

Ефектний – ефективний – дефектний – дефективний.

Веліти – воліти.

Завдання
III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
Заклади професійної (професійно-технічної) освіти

1. Хто нікчемну душу має,
то така ж у нього мова.

Чи згодні ви з думкою Лесі Українки?

Опишіть особисті міркування, наскільки мова є віддзеркаленням духовних цінностей людини (1,5–2 сторінки).

2. Позначте правильність уживання великої літери в поданих словосполученнях, де потрібно додайте «лапки».

(А,а)рабська (Р,р)еспубліка (Є,є)гипет; (Г,г)азета (У,у)країна (М,м)олода; (К,к)онституційний (С,с)уд (У,у)країни; (Л,л)исичка-(С,с)естричка; (Л,л)ітак (М,м)рія; (Н,н)обелівська (П,п)ремія; (П,п)ес (С,с)ірко; (П,п)овість (Т,т)ореадори з (В,в)асюківки; (П,п)отебнянські (Ч,ч)итання; (С,с)вята (Т,т)рійця; тисячі (С,с)онць; (Т,т)ой, що (Г,г)реблі (Р,р)рве.

3. Напишіть тлумачення іншомовних слів для дитячої енциклопедії (6–8 років). До кожного пояснення складіть по 1 реченню, зрозумілому для дітей вказаного віку.

Сієста, позитив, автономія, раритет, лакшері, інсталяція, презентація, афера.

4. Відредагуйте словосполучення.

По нашій ініціативі; по моїй вині; великий по обсягу; зупинка по вимозі; викликати по адресі; по всякому поводі; по мірі того як; ательє по обслуговуванню; по фінансовій не спроможності; по закінченню коледжу; по сторонах дороги; прийшлося по смаку; саме по собі зрозуміло; робота не по силам; служба по прийому; по своїй недбалості.

5. Запишіть правильно слова, прибираючи скісну ризку. Поясніть значення виділених слів.

Сірчано / кислий, кислотно / лужний, поп / арт, мюзик / хол, прес / центр, суші / бар, вольт / секунда, англо / канадець, греко / католик, плодо / овочевий, плодово / ягідний, скло / кераміка, чверть / фінал, пів / місяця, пост / фактум, ікс / промені.

Завдання
III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
Заклади фахової передвищої освіти

1. Поміркуйте у формі есею над твердженням Василя Сухомлинського:
«Совість – емоційний сторож переконань» (обсяг – до 2 сторінок).

2. До поданих іншомовних слів доберіть українські відповідники.

Автентичний, апелювати, аналогічний, аплодисменти, герметичний, дистанція, екстрений, консенсус, менеджмент, нюанс, оригінал, прогрес, раціонально, структура, фундаментальний, шоу.

3. Випишіть із наведених складних слів ті, які треба писати разом.

Народно / державний, нахабно / дурний, умовно / кон'юнктурний, криво / духий, внутришньо / атомний, холодно / духий, кисло / молочний, буйно / листий, сам / городський, старо / світський, світо / глядний, привабливо / безсилий, скитсько / еллінський, івано / франківець, відважно / рішучий, військово / полонений, важко / поранений, греко / католицький, кримсько / татарський, народно / поетичний.

4. Розставте, де потрібно, розділові знаки.

Хаотичний чи впорядкований а робочий стіл для людини розумової праці пристань. Тут під склом і на стіні лише те на чому приємно зупинити погляд обличчя рідних близьких усіякі вирізки дарунки дрібнички, пейзажі усе що не забирає а додає простору організує його. Латинський вислів Не місце красить людину а людина місце утрачає тут свою категоричність людина й місце за робочим столом єдине ціле.

Магія слова писаного друкованого комп'ютерного. Хтось не відступає від слова писаного; дехто не мислить писання без друкарської машинки; інші вже назавжди прив'язалися до комп'ютера. А втім назавжди поняття відносне. Настане час і для наших нащадків комп'ютер буде те що нині для нас олівець. Проте з їхнього словника мабуть не зникне слово стиль як і Горацієва порада Частіше повертай стилос. Можливо і вони пам'ятатимуть що стоїть за висловами легке перо чиста дошка.

5. Запишіть слова, розкриваючи дужки.

Хреще(н, нн)ий, свяще(н, нн)ий, блаже(н, нн)ий, божестве(н, нн)ий, скаже(н, нн)ий, довгожда(н, нн)ий, навіже(н, нн)ий, студе(н, нн)ий.

Завдання
III етапу XXVI Міжнародного конкурсу з української мови
імені Петра Яцика (2025–2026 н.р.)
Заклади вищої освіти

1. Благословенна будь, моя незаймана дівице Десно, що, згадуючи тебе вже багато літ, я завжди добрішав, почував себе невичерпно багатим і щедрим... Щасливий я, що народився на твоєму березі, що пив у незабутні роки твою м'яку, веселу, сиву воду, ходив босий по твоїх казкових висипах, слухав рибальських розмов на твоїх човнах і казання старих про давнину, що й досі, дивлячись часом униз, не втратив щастя бачити оті зорі навіть у буденних калюжах на життєвих шляхах (О. Довженко).

Щемний фінал повісті «Зачарована Десна». Чи щемний він на четвертий рік війни? Чи можна бути щасливим нині? Чи треба? Чи важко сьогодні «бачити зорі в калюжах»? Чи треба?

Викладіть свої міркування у формі есею (обсяг 2,5–3 сторінки).

2. Розподіліть іменники за родами в стовпчики, окремо виділіть ті, які мають паралельні форми роду. Складіть речення з різними видами зв'язку, використавши будь-які два слова, і виконайте синтаксичний розбір (підкресліть члени речення, дайте загальну характеристику реченню та побудуйте схему).

Абрикос, дріль, африкат, банкнота, толь, вольер, жирафа, гастроль, зал, тюль, клавіша, манжет, фенхель, мозоль, оазис, каніфоль, продаж, бешамель, плацкарт, степінь, птах, спазм, парасоля, кахель, пропис, скрижаль, бридж, аерозоль, папороть, нехворощ, верф, гуаш.

3. Напишіть п'ять рекомендацій викладачам, як можна зацікавити студента під час онлайн-навчання (уведіть доречні вставні конструкції). Одна з рекомендацій має бути у формі складного речення з різними видами зв'язку.

4. Випишіть слова з помилками, виправивши їх.

Авдиторія, архиєрей, Бердянську (Р.в.), Вергілій, вітра (Р.в.), Гоя, Гуллівер, двохкомпонентний, ирод, інтернет-джерело, лавреат, Лондону (Р.в.), любови, місис, міт, пів-години, преміумклас, проектувальник, сантиметру (Р.в.), священник, Том Сойєр, топ-100, три хлопця, триатомний, фолк-гурт, хоспіс.

5. Розставте, де потрібно, розділові знаки.

На знак удячності він обняв її за плечі й поцілував. Проте дивне і якесь несподіване почуття що народилося в його душі охопило хлопця. Він відчував що від оцієї хвилини на цьому самому місці Оріся вже стала для нього чужою. Вони розлучаються і дівчина буде жити якимось своїм не відомим для нього життям а він своїм і що на відстані вони навряд чи зможуть перемовлятися серцями так якби були разом. І хто знає чи зрозуміють вони одне одного відділені безмежними просторами долі чи залишиться між ними те почуття що згасне зникне з часом з війною горем і нещастям. Оріся була для нього чужою тому що залишалася тут у рідному селі а він ішов хтозна-куди де кожну хвилину його могли вбити.